

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITĂȚEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

🎨 Apare în fiecare Joi. 🎨

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Din dieta țerii.

A doua-oară sulevăm pășaniiile fraților Sași în dieta țerii, pentru care ei, cu oare-care plăcere, aleg deputații ala Veszi — Weiss, Nopcsa și alți înșultători ai rasei lor germâne și ai naționalităților.

Ne-a mirat și ne pune în uimire și acum, *cu câtă rezoluție au pășit la urnă la alegerile trecute și cum au nesocotit îmbiemintele de interes și local și obștesc, făcute ici-colea, din partea tovarășilor lor naturali!*

Nu suntem în stare a crede, că elementul săsesc-germân, nu s'a jignit până în adâncul sufletului la auzul apostrofărilor de trădători de patrie, atunci, când știut este, pe baza datelor istorice, *că ei împreună cu noi au fost striviți mai mult de dușmanii patriei comune, cari invasionau aceste plaiuri.*

Tocmai istoria lor, scrisă de cei mai aprigi patrioți Sași, *se provoacă la multe comune săsești*, ce odinioară existau și pe cari răsboaiele le nimiciră total, ear elementul lor a fost cu desăvârșire extirpat. Și toate acestea, nu pentru de a trada patria, fără din contră, în interesul apărării ei. Firește despre acestea un Pichler și Vészi-Weiss nici idee nu au, pentru-că ei, *patrioți de talmi fiind, au sub cunoștințele istorice și faptice din scrierile atârui Hundsdörfer et tuli quanti, istoriografi simbriași.*

Lăsăm să urmeze, în deplina lor golătate, invectivele adresate compatrioților Sași, cu scop, că doară mai

târziu sau mai curând se vor trezi și vor privi în noi pe cei mai naturali aliați atât în afaceri locale, cât și în cele obștești. S'a încheiat în *dieta ungară* desbaterea generală a bugetului pe 1902. Din discușiunile ședințelor din urmă remarcăm *atacurile* înverșunate, ce s'au îndreptat de către deputații din stânga și stânga extremă și de către cei din dreapta *în contra naționalităților*. Discursul deputatului sas Lindner a avut darul de-a răscoli patimile șovinistilor maghiari de toate nuanțele. Ei au și profitat din belșug de situația ce li-s'a creat prin aceasta, și s'au năpustit cu adevărată turbare în contra vorbitorilor Sași, cari au fost provocați prin deputatul Rákosi a lua cuvântul și a încerca să se apere împotriva învinuirilor, ce li-s'au adus.

Cu toate că Sașii sunt atât de pacinici și supuși legilor și orânduelilor regimului unguresc, au ajuns totuși să fie insultați oratorii lor din parlament în mod ne mai pomenit de violent, să fie stigmatizați de trădători și huiduiți ca niște făcători de rele. Așa i-s'a întâmplat de pildă, deputatului Korodi, alesul primului cerc electoral din Brașov. În ședința dela 25 Februarie kossuthistul Pichler s'a făcut »apărătorul« Ungariei și al națiunii maghiare în contra Sașilor și a zis despre Korodi, că face politică antimaghiară, »trădătoare« de patrie și câte de toate. Cu asistența întregii drept guvernamentale, care a consimțit prin tăcere la tot ce a urmat, Korodi fu »cinstit« cu epitetele cele mai vătămătoare. I-s'a zis, că e »trădător«, »bitang« (vagabund), »ticălos«, că are »piele groasă pe obraz«, că conducătorii Sașilor »înșală lumea«, că »trebuie trimiși de unde au

venit«, că Sașii au emigrat în Ungaria ca »ticăloși« și »miserabili« etc. Când Korodi zise, vrând să se apere, că dacă nu vreau să asculte pe deputații sași când vorbesc, ei »vor veni acasă și vor scrie«, i-s'a răspuns cu amenințare: »O să se găsească încă procurori în Ungaria, cari să vă dea peste degete pentru ceea-ce scrieți« ș. a. În chipul acesta legiuitorii unguri știu să se țină de cuvânt și astfel știu ei să asculte dorințele celor ce trăesc împreună cu ei, contribuind la susținerea și apărarea țerii.

Oare deputatul Orăștiei, Br. Nopcsa, a zis ceva întru apărarea alegătorilor sei, cari ca o gardă împunătoare au luat parte la urnă, când cu alegerea?

Cu aceeași înverșunare și lipsă de cumpăt a fost atacat deputatul slovac Kollar Martin, care a luat în ședința dela 27 l. c. cuvântul, ca să expună durerile și trista soarte, sub care geme poporul slovac. Nu l'au mai slăbit vitejii din opoziție cu strigările de »panslavist«, »muscal«, și când Kollar a acusat pe Maghiari că fac *panmaghiarism*, toate furiile șoviniste se urniră împotriva-i și i-s'a strigat: »afară cu el!« Chiar și contele Apponyi, care presida ședința, s'a ridicat să spună, că nu-i permis a învinui cine-va pe Maghiari de panmaghiarism, când ei în tot și în toate vor să scoată la iveală caracterul *maghiar* al statului. Sîriac șef al partidului național de odinioară, cum te-ai mai metamorfosât!

Demisia lui Hegedüs. În curile politice din Budapesta se vorbește de un lucru sigur despre demisia ministrului căilor ferate. În locul lui va veni apponyistul Horánszky.

Plângere netemeinică.

»Tribuna« din Sibiu se plânge amar în contra d-lui Dr. Muntean, pentru-că i-a făcut proces de presă.

Cine precum își așterne, așa doarme.

În »Tribuna«, precum se știe, a calumniat ceva anonim mincinos pe dl Dr. Muntean, că la alegerea de deputat din Ighiu ar fi »dus alegătorii pe gheață« și »el știe pentru-ce« »a repășit dela candidatură, deși era sigur de reușită«.

Aceste sunt afirmări faptice, cari cuprind o vătămare foarte grea; dacă sunt drepte, ceea-ce »Tribuna« sau anonimul ei are să dovedească, dacă a avut cutezanța să afirme, atunci dl Dr. Muntean nu are loc între oamenii cinstiți;

dacă însă calumnia aceasta jonică nu va fi dovedită, »Tribuna« are să poarte consecuențele calumniării.

În cazul acista dar' *nu-i vorba de martiriu național*, precum ar vrea »Tribuna« să seducă lumea; ci e vorbă de un simplu act criminal; e vorbă, că se se demascheze un calumniator ascuns, și acela să-și ia răsplată pentru faptul său ticălos.

Calumnia nu-i luptă pentru principii sau apărarea cauzei naționale! precum ar suna frazele plângerii »Tribunei«.

Și oare pentru-ce nu-l numește »Tribuna« pe acel mincinos, — că atunci în contra aceluia, și nu contra »Tribunei« ar curge procesul?

FOIȘOARA

Fiicele cerului.

— LEGENDĂ —

— Ba nu, zău, Petre, ce vor mai fi făcând fetele cerului în mijlocul oamenilor de acolo din planeta aia mică ce-i zic pământ?

Așa întrebă într'o bună dimineață sfântul Dumnezeu pe moș Petru, chelarul raiului. Acesta își puse ochelarii pe sfircul nasului și deschise codicele de daraveri ale cerului.

— Păi, mărite Doamne, iacă răspuns la întrebarea prea sfinției tale: s'au împlinit acum 7000 de ani de când asvărliși cu mâna ta puternică, cum asvârle copiii oamenilor o minge, al pământ de se rostogolește d'atunci în văzduh. Poruncit-ai, Doamne, de s'au dus din cer spre îmlănzirea locuitorilor de pe pământ și poleirea năravurilor lor, fetele nemuritoare ale cerului: Evlavia, Milostivirea, Jertfa-de-sine, Piretenia, Cumințenia, Binefacerea, Recunoștința.

— Iacă la catastif partida frumoasei fete Evlavia, zice sfântul Petru, deschizând

un mare târfalog. Vai, Doamne! ea ne scrie că în țeara românească, unde în vecii trecuți era primită și cinstită cu biserici și mănăstiri mari, astăzi este isgonită, zicându-i că-i bi-gotă... O ceată de oameni răi o prigonesc zicând că-i fata Ignoranței, că ei sunt liberi cugetători, că omul nu trebuie să creadă în Dumnezeu... Și pe când bisericile și mănăstirile Evlaviei sunt în ruină și dărâmate, ca să facă loc la temple în serviciul lui Mamma, omenirea, lipsită de ori-ce frâu moral, comite fapte groaznice, cari o duc droaie în temnițele cărmuirilor...

— Și primita-i, Petre, raport și dela celelalte fete ale noastre despre rodul dobândit prin munca lor în furnicarul ăla omenesc de pe pământ?

Sfântul Petru deschise ear' târfaloagele raiului și înjgheabă, mai dehai decât un casier, care nu-și ia tâlpășita spre America cu buzunarii plini, următoarea dare de seamă:

Milostivirea, ne scrie că și-a tocit opincile de fer, umblând printre neamurile pământului și însuflându-le îndurare, dărnicie, tugărie de șgărcenie, dar' abea să prindea câte o pojghiță cerească pe sufletele oamenilor și Belzebug o șgăria cu cângile lui ascuțite și ear' pleca omenirea pe cai pe unde nu se mai întâlnea cu Milostivirea... Dintr'atâtea

sute de milioane de oameni doară câți-va au mai ascultat de glasul duios al fetei noastre Milostivirea și din prisosul aurului lor au înființat spitale, case de bătrâni, cutii pentru mile la cei săraci și nenorociți, școale pentru luminarea noroadelor...

— Dar' bine, Petre, ce făcu domnișoara Jertfa-de-sine, de nu ajută pe sora ei Milostivirea, ca să îndemne pe cei cari ascultară de glasul ei, de-a jertfi pentru binele semenilor, nu numai din prisosul avutului, ci și din neajunsul pungii, ba chiar și vieța?

— Jertfa-de-sine, sfinte Dumnezeule, a fost isgonită de pretutindeni ca o neună și acum rătăcește, colo departe, în sudul Africii, unde neamul Boerilor primi cu drag statul ei și ian vezi, Doamne, cu telescopul ăla de pe masă, cum acest neam se jertfește pe sine pentru apărarea patriei sale.

— S'o trimiți, Petre, în țeara românească pe această fică a cerului, doar o isbuti să mai desvețe neamul deacolo de nemărginita iubire de sine, de aceea ce ei numesc egoism... Spune dragei noastre fete, că fără să facă vre-un curs de filosofie la universitatea din București și Iași, să predice altruismul, să-i învețe jertfirea de sine pentru interesul obștesc și să le spună, că Milosti-

virea, sora ei, va câștiga cu atât mai mulți închinători, cu cât mai mulți prieteni va dobândi Jertfa-de-sine.

— Am dat din partida Prieteniei, întrerupe sfântul Petru, și tocmai la rubrica țerei românești.

— Cetește, Petre.

— Ci-că în România ca și pretutindenea săracul nu are prieteni. Cum scria poetul ăla roman: »Pe cât timp ești fericit, numeri mulți amici...« Ba să declară amici unii cari din fundul inimei se urăsc, amici politici, fără altă legătură între sufletele lor decât pofta d'a ajunge la putere, răsturnând altă ceată de amici d'aceiași trampă, ca la rindul lor să ciupească din drăgălașul buget al țerei...

— D'a bine, Petre, Cumințenia paște boboci în loc de-a îndrepta asemenea rele din omenire?

Și Petru răsfoiește târfaloagele până-ce dă de partida Cumințeniei.

— Vai, Doamne, ascultă docladul (raportul) bieteii fete-cerești:

»Cumințenia a fost declarată de un învățat italian că este boală, ba curată ne-bunie. Lombroso a convins omenirea să creadă, că oamenii cuminți, geniali chiar, au la creer câte un grăunte de nu și mai

Prin urmare numai »Tribuna« singură poartă vina, că ea figurează ca acuzată.

Ne mirăm însă mult, cum se poate că un »publicist« de al »Tribunei« să fie așa lipsit de toată bărbăția, de nu-i rușinesă se ascundă după spatele bietului George Mohan, un sorman lucrător la tipografie.

Ascunderea unui astfel de »tovarăș« caracterizează foarte fidel moralul celorlalți tovarășii, cari nu se genează a servi ca depositari ai unui secret odios, cum e persoana anonimului.

Chestie de gust...! facă cum le place; numai nu plângă pentru-că li s-a făcut proces, și nu vestească în lume, că un proces pentru calumnie, ar fi proces politic național; pentru că repetăm: calumnia anonimilor din »Tribuna« nu-i luptă națională, ci e o manevră ticăloasă.

Delarveze-se calumniatorul anonim, recunoască că a scris minciuni, și ceară scuzele — și procesul va fi terminat —; soața »Tribunei«, aliata ei dela Arad, tot așa a făcut —; lucru cam rușinos, dar' cine calumniază tentativ, și așa nu prea are simț de rușine.

Declarație.

În urma celor scrise în »Tribuna« Nr. 20, precum și mai înainte, referitor la alegerea din Ighiu, subscrișii suntem deobligați a declara că:

1. Dl Dr. Aurel Muntean întru nimic nu a compromis cauza română, și la nereușita D-sale au contribuit deoparte nelegiuirile administrației și a altor organe slujbașe, ajutate în mod clandestin de așa numiții »pasiviști« de după tufă;

2. Dl Dr. Aurel Muntean a primit candidatura în urma solicitării unor alegători, făcută în șapte rânduri, fără nici un interes personal;

3. De ruperea solidarității și ducerea pe ghiață, din partea d-lui Dr. Aurel Muntean, nici vorbă nu poate fi. La alegere am participat din convingere proprie, cu dor de a da altă direcție politice noastre destrăbălate și orbătoare;

4. Abzicerea s'a făcut în urma unei consultări faptice și la timpul suprem, încunjurând eventualele catastrofe, cari sigur s'ar fi întâmplat, intrând în noapte. Numai pasiviștilor de profesie nu le-a convenit retragerea, pentru-că remunerația lor promisă, s'a deocheat;

5. Că aderenții »Activității« ar fi murmurat, este o aserțiune sfruntată vrednică de conduita acelor alegători pasiviști, cari umblau cu doi bani în trei pungi.

Retragerea în sine a fost făcută din partea d-lui Dr. Aurel Muntean în mod vrednic, ceea-ce chemați sunt a o adevărați numai d-nii bărbați de încredere;

6. Aserțiunea, că candidatul nostru după abzicere ar fi dispărut pur și simplu și că ar fi părăsit alegătorii săi, cari apoi au trecut cu droaia în tabăra lui Werner, (oare mai avea lipsă Werner de alegători, după-ce a fost imediat proclamat de ales?): este o afirmare obraznică! Dr. Muntean după abzicere s'a înfășurat înaintea alegătorilor săi în casa țeranului Ariton Popa și le-a mulțumit din toată inima pentru osteneala acestora, atribuind retragerea sistemului de corupție. La vorbirea s'a i-a răspuns alegătorii: George Țințariu și Ioan Moldovan, blăstămând pe toți acei Români, cari au contribuit pe motive de corupție și pasivitate la retragerea candidatului Dr. Muntean!

Cricău, în 24 Februarie 1902.

George Muncuș,
paroh gr.-or. român.

Filimon Muntean.

Vasilie Muntean.

Petru Lupșan.

Vinarsul.

Între multele frecări și certe politice uităm de tot, să ne mai ocupăm barem din când în când și cu unele slăbiciuni de-ale poporului nostru, îndreptându-i privirea spre urmările atât de rele și păgubitoare a acestora și lucrând, ca să se lapede barem de acea slăbiciune, care e atât de încuibată în firea și obiceiul poporului nostru; și este atât de stricătioasă!

Această stricătioasă de tot regretabilă e: beția.

Nu trece zi dată de Dumnezeu, că pe srtadele noastre, ori pe ulițele comunelor românești, să nu te întâlnești cu țărani români beți, măsurând lățimea ulițelor cu niște pași grei și nesiguri, de în toată clipita te ia frica, că acuși-acuși se dă cu capul de pietri.

Aplecat ca un ghib, cu ochii împăinginiți, pare că are albeață pe ei, murgind la haine de gunoieră din crășma și de pe ulițele imoase, cu mâinile spânzurând și cu picioarele pare-că ar fi rupte pe la genunchi, mornăind și din când în când sbierând vorbe fără înțeles din gura puturoasă de aburul vinarsului, merge bețivul de-alungul ulițe-

lor, până sosește cu nasul ori capul spart de pietrele ulițelor, plin de sânge și murdărie, la modestul seu lăcaș, în mijlocul familiei, al copilașilor sei, cari cu mama lor plângând, îl așteaptă de multe-ori flămânzi, rupți de foame, pe iubitul lor tată, îngrijitorul lor — și cine vine?

Vine un simplu dobitoc fără minte, fără conștiință, fără iubire cătră biata sa familie — că toate acestea le-a înecat în scârnavul vinar, care l-a mai plătit și cu banii, din cari trebuia să-și acopere lipsele casei.

Biata mamă numai cu frica în spate îl întreabă, că pentru-ce cheltuiește bănișorii prin crășme, și ea cu copilașii nu mai știe ce să facă de foame și alte neczuri? ca o fiară sëlatică zbiară dobitocul cele mai înșorătoare injurături cătră biata muere, ba în mânia lui groaznică, toată ar sdrobi-o dacă vinarul nu i-ar fi luat puterea și trupească și sufletească.

Il isbește apoi vinarsul de vatra casei și acolo se vînzolește neputinciosul de el, până — adoarme.

Sormană muieră și copilași, ei — flămînzesc mai departe.

Cei-ce au interes adevărat față de poporul nostru și-i cunosc firea și obiceiurile lui, apoi știu, că astfel de întâmplări scandaloase, durere, dară nu nu se țin de rarități.

Am descris fără înfrumșetare în cele de mai sus pe un țeran bețiv, că dacă le cetește țărănimea noastră, să priceapă, că ce lucru josnic, ce lucru urțios, ce lucru scârnav e beția.

Să vedem însă și pierderea național-economică a beției.

Din cele trei milioane și jumătate de Români, sunt cel puțin 750 de mii de țărani, cari și dacă nu-s bețivi în modul mai sus descris, dară aproape toți beau mult ori mai puțin vinar.

Că Românul dacă îi necăjit bea de necaz; dacă-l ajunge câte-o bucurie, bea de bucurie, la nunți, bea de nu mai știe de sine; la înmormântări tot așa; la încredințări, la botezuri — cu un cuvânt la toate privilegiile, țeranul român fără vinarsul puturos nu poate fi.

Să zicem, că în general numai câte 10 fileri cheltuiesc cei 750 mii de țărani pe zi; — alții cheltuiesc adică mai mult, alții mai puțin;

cheltuiește dară un țeran, în general socotit, cel puțin 36 coroane pe vinars la an;

și așa vedem, că cei 750 de mii de țărani cheltuiesc la an suma oribilă de 27.000.000, adică 27 milioane de coroane pe vinars!

Și să se nu creadă nimenea, că suma aceasta ar fi prea exagerată, adică ar trece peste adevăr; nu! — din contră noi afirmăm cu toată positivitatea, că țărănimea noastră cheltuiește și 30 de milioane de coroane la an pe beția; deoare-ce 10 fileri la zi pentru câte unul am socotit prea puțin, când la o singură petrecanie țărânească să aruncă câte 40—50 coroane în vinars!

Această daună groaznică, o simt instituțiunile noastre culturale;

poporul nostru numai foarte rar contribuie la fondurile instituțiilor culturale;

ici-colea abea afii câte un țeran prin listele contribuțiilor, sau zicem a membrilor Asociațiunii; deși convingerea noastră este, că tot Românul nesmintit ar fi să fie membru barem al »Asociațiunii« pentru cultura poporului român.

Lăsați-vă fraților țărani de beatură, jertfiți numai jumătate din banii ce ați dat până acum pe vinars pentru »Asociațiune« — și veți vedea că vom face minuni!

CORRESPONDENȚA.

Independența Arhiepiscopilor Români.

Premitem — »nu voim a supăra, a ofensa, ci a apăra și repara«.

Mult ne frământa mintea svonul strecurat în public, că după promovarea zelosului și popularului protopop Ioan Hațegan, dela Dêrgea, la parochia »Coșocna«, în locul dînsului s'ar fi denumit de administrator al protopopiatului »Dêrgei« Iovian Andrei, unul din cei mai tinerii preoți din tract, cu ignorarea totală a așezămintelor, a canoanelor bisericii noastre, a usului și praxei de până acum observată, și anume: spre itele s'au revoltat, că s'a ignorat oarecum într'un mod discreționar un Mihali, preot în Sotelec, Coste din Tihău, Todor din Panteu, Deac din Rețe-Cristur, plane și Șerban, preot în Fizeș, care de mult servește ca notar tractual și încă alți preoți binemeritați și veterani în via Domnului.

multe de nebulie. Ce puteam face eu într'o lume unde bătrânii nu vor să fie cuminte, ba își cănesc barba, mustățile și părul capului și fac nebulii ca în tinerețe? Ce ascultare putea să îmi deie tinerimea care când este școlară trage la fit pe dascăli, când s'au îngroșat tullele mustețelor, trage la fit știința, căpătând diploma pe hatâr; când e în vîrstă om, cetește pe Lombroso și se dau în partea neoamenilor, ca să nu treacă de nebuni?...
— Destul, Petre, că mă înnebunești și pe mine... Fost-am eu însumi cuminte, când am creat asemenea ființe?
— Iacă Doamne, dădui de partida celor două surori cari atotăș de iubeau în raiu: Bine-facerea și Recunoștința.
— Că să zici, Petre, barem ele au rămas bune prietene și nedespărțite prin lume.
— Ași, Doamne! Bine-facerea ne scrie sărăcuța, că-i destul să se ivească unde-va, ca să fugă Recunoștința. Ba și mai rău.
Recunoștința nu odată numai a înarma braț dușmănesc contra Bine-facerei. Recunoștința și-a făcut servitori credincioși prin Intrigă, Calomnie și alte asemenea nemernice, cari învață omenirea, să nu mulțumească celor cari îi fac bine, ba să-i prigonească urându-i ca pe niște dușmani de moarte.

— Suflete mici, Petre, acele cari nu înțeleg graiul Recunoștinței, după ce a primit mângăierile Bine-facerei.

— Zi-le oameni, Doamne, și ajunge:
Și ajunge și din partea mea scriitorul.

V. A. URECHIA.

Iubire.

— Idei răslețe privitoare la psihologia ei. —

I.

Nicu le făcu celorlalți semn să tacă.

»...și te iubesc cu toată patima sfântă a iubirii dintâiu. În tine văd întruparea visului copilăriei mele, idealul...«

Alexe sări de pe sofa, pe care zăcuse tolanii, și-l privi cu ochi uimiți.

Nicu zimbli.

— A fost crud din parte-'mi să te trezesc din visarea-ți dulce înainte de ce ți-a răspuns Ea?... În urma urmelor însă poate e mai bine așa. Nesiguranța, așteptarea, nădejdea dau vieții farmec...
Alexe îl întrerupse.

— Bine, dar' cum ai putut ghici ce gândesc?... Sau ai vorbit numai pe nimerite?

— Ți-ași fi putut spune și mai mult! Poate chiar și de ce culoare e părul fetei de care visai, căreia îi vorbeai... Dar' ca să nu crezi că numai pe nimerite am vorbit, să-ți expun mersul ideilor mele.

Nicu își aruncă țigarea într'un colț, se răzîmă de spatele fotoliului și-și închise ochii.

— Ai zăcut tolenit pe sofa, cu ochii închiși. O mână îți bătea încet perina de lângă tine, cealaltă era apăsată pe piept, drept deasupra inimii. M'am transpus în starea ta, 'mi-am închipuit că eu sunt acela care zace visând pe sofa și am dat liber sbor gândurilor. La ce te gândești în așa stare? Numai atunci duci mâna la inimă, când ți-e frică să nu ți-se rupă, și ți-se poate rupe de durere, de bucurie, de dor... Ochii tăi închiși, fața ta liniștită mi-au spus că un dor adânc îți umple inima. E acum ceva mai firesc decât să te gândești la aceea care a trezit în tine acest dor?...
Nicu făcu o mică pauză.

— Că ia-i vorbit și ce ia-i vorbit? — continuă apoi fără a se mișca. — Ca ia-i vorbit mi-au spus bătăile ritmice ale degetelor tale. Vorbisai în gând, creeri tēi lucruri neputând să exprimi creații creierii tēi prin vorbe înalte, ai exprimat-o prin bătăile scurte pe perină. Tensiunea spirituală trebuie

să-și găsească un ventil, precum vaporii dintr'un cazan.

Încearcă odată să vorbești în gând, dar' ceva hotărît, lămurit, vorbă de vorbă, și vei vedea că ți-e cu neputință să păstrezi o liniște absolută. Stînd în nemurire poți gândi vag, vag... dar' vorbi lămurit — nul Trebuie să-ți miști dacă nu scaunul — mâna, piciorul, un deget, să-ți legeni capul....

— E logică în ceea-ce zici! — observă Petru, care până aci stase în tăcere.

— Ah! te-ai trezit și tu din letargie? — îi răspunde Nicu deschizându-și ochii, în vreme ce-și aprinsese o țigaretă nouă.

— De, m'am pus să visez și eu nițel...

— »M'am pus și eu să visez nițel«, e hotărît bine zis! Corespunde pe deplin realității... Da, da, te-ai pus să visez nițel și...

— Și? — îl întrerupse Petru curios... și n'ai visat nimic, n'ai fost în stare să visezi? Ți-ași fi putut-o spune dela început. Te-am văzut când ai venit dela masă. Beuseși vre-o două-trei păhare mai multe ca de obicei și-ți era greu să te gândești. Ți-a făcut atât de bine să te întinzi în scaun în apropierea focului și să odichnești. Ți-ai închis ochii și ai încercat să te gândești la... o, numele nu încercat! și n'ai fost în stare să-ți revoci icoana ei... te învîrteai ca într'o ceață... singur într'o lume necunoscută... și nu auzia

Un asemenea tablou a făcut o impresie rea și alterabilă, o neașteptată injurie vătămătoare și nu puțin rușinoasă.

Ba încă știută fiind și *calea nefastă*, că denumirea s'ar fi făcut la influință străină și fără voe, ni-se resuscită în aducere aminte spusele părinților noștri din timpurile antemarțiale, de sub îngrozitorul feudalism, când aristocrația își obtrudea influența sa cu multele privilegii și asupra bieților archierei și în îngâmfarea lor ziceau vre-unui »inaș« mai credincios: »Viseld csak jól magadat, Jankó, majd oláh popát csinállok belőled, majd irok én a püspöknek és megleszel... (Poartă-te numai bine, mîi Iankule! apoi fac eu din tine popă românească, voi scrie vladichii și tu vei fi)...

Ca un incis zicem cu clasicul Aeneide: »Sed si tantus amor casus cognoscere nostros, quamquam animus meminisse horret luctuque refugit... Incipiamus...«

E drept, că așa ceva acum abea s'ar mai putea întâmpla, că legea e lege și inășia dela grofi și baroni nu îndreptățește pe nime la preoție, fără studii consumate.

Durere, că în mod regretabil și în formă schimbată se petrec înaintea ochilor alte manieri și proceduri mai cutezătoare din partea aristocrației, pentru-că unii se îngerează nu numai de-a recomanda, fără chiar a și presiona, a scoate la cale câte o denumire de canonici, despre ce la timpul seu și bucinară ziarele, atât în diecesă Gherlei cât și în archidieceasă, preterându-se bărbai mai meritați, în urma protecțiunii străine de lege și limbă. Succedându-le în magnis, mai ușor le-a fost în parvis.

Erte-ne înalt Preasfințirii noștri D. D. archierei: să avem prudență pastorală, să fim rezoluți, etc., hunc veniam domus, petimusque vicissim. Cere scuzele noastre și dela publicul cetitor, că astă-dată din discrețiune și tactică recerută retăcem numele și a unora și a altora. Suntem însă consternați până în adâncul inimii de tutela sub care se supun prelații noștri și întrebăm la rîndul nostru, pentru-că ni-se impune a nu mai tăcea: oare sunt archierei noștri minorenți? Unde e independența lor? unde vaza, autoritatea și respectul? dar' unde e conștiința de înalta lor poziție și demnitate? Spiritul sfânt V'a adumbrat, de același sunteți inspirați în a governa și de acolo mai departe un... »Noli me tangere«...

În casuri dubii prea reverții D. D. canonici, ca s'fietnici intimi, așa credem, că numai consilii bune și informațiuni prea sincere dau... ear' dacă totuși ceva s'au pripit și pe lângă toată intențiunea cea mai bună nu au nimerit... Străbunii ne-a lăsat principiul: »Sapientia est consilium mutare in melius«...

decât un murmur vag, din care din vreme în vreme se desprindea limpede un nume diag, numele Ei...

— Știi dacă te gîndești bine e atât de firesc aceea ce spui! — începu Alexe. Una însă încă tot nu înțeleg: Cum ai ghicit ce am vorbit eu?

— Him! La întrebarea asta nu se poate răspunde cu una cu două... De aveți însă voie, am să vă expun teoria mea.

— Sunt încă numai 91 — observă Petru — mai avem încă vreme...

— Fie! — zise Nicu și apropiindu-se de lampă îi micșoră flacăra și îndreptă abajurul încât rentors la locul seu față sa se afla în umbră.

— Care mai are o țigaretă? Merci... Știi, nici când nu pot fantaza mai bine decât așa, urmărind rotocoalele de fum ce se pierd prin unghiețurile de jumătate luminate... Urmărind mersul lor îmi reamintesc vremile fericite de demult, când... dar', înlături cu sentimentalitățile aceastea — se întrerupse de-odată brusc și făcându-se din nou aerul impasibil de mai înainte.

(Va urma).

I. I. Scoopol.

Vorbind acum »sine ira et studio«, denumirea lui Iovian, care stă tare de parte de un Iov patriarhul, este foarte nenimerită, deși s'a făcut la recomandarea, pare-mi-se telegrafică a unui baronaș. Dovadă eclatantă sunt consecuențele urmate. În toamna anului trecut sinodul tractual a rugat pe protopopul Hățeșan pentru evitarea scandalului — ca nu cumva să vestească denumirea noului administrator protopopesc, și nici că le-a vestit-o.

Tot în toamna trecută chiar învățătorii nu l-au ales pe Iovian de președinte la conferința lor, ci pe preotul Todor.

Dovada cea mai eclatantă este împrejurarea, că nici toaia oficioasă a provinciei metropolitane »Unirea« nu a luat act de denumirea lui Iovian, deși alte foi au înregistrat aceea la insistința lui proprie. »Unirea« nu, pentru că devisa ei este: a apăra dreptatea și drepturile în hierarchie, în biserică a propaga pacea și liniștea, nu nemulțumirile și certele...

Noul administrator a pățit-o. În zilele acestea se duse la Dergea să ridice archiva protopopească și se o transpue în parochia »Csáki-Gárbău«, însă minune! poporul s'a opus, nu a dat-o, pretinzând și revindicându-și dreptul pentru altul, care s'e fie la ei.

Lumea e curioasă și așteaptă să vază cum vor eși din impas!?! Un archiereu și metropolit... ori un baron va învinge?! Legalitatea? ori.. Hic labor! Hoc opus!...

Tristă apariție! Inteligența și poporul suspină în amarăciunea sufletului, că nici chiar în biserică nu-și află mîngăierea și dreptatea! și se întreabă: oare cu ce succes poate să opereze, să conducă un șef atât de nepopular — deja compromis — cauzele lor bisericesti, școlare și naționale, tot atât de vitale? Asta-i ce ne doare pe toți deopotrivă!

Unii susțin, că administratorul ar fi și sumeț și de natură înfumurat și nu are nici idee despre acel principiu universal: »Quanto superiores sumus, tanto nos submissius geramus«, eară noi numai simpatic nu-l cunoaștem. »Coetera tactus habet«.

Aprofundându-ne și numai în cele de până acum expuse, rezervând altele pe altă-dată, precum prescrie și axioma juridică: »Quem (clerus) populusque odit«, că nu local ca atare face sediul protopopesc — ba în câte locuri nu am avut și a episcopilor? ci erudițiunea, iubirea, încrederea, etc.

Față cu obtrudătorii străini de neamul, limba și biserică noastră — fie aceia grofi ori baroni, sau ori cine, prea mult s'ar pretinde dela un cler cult, ca și cel gr.-cat. — conștiința de valoarea și demnitatea sa și ca factor însemnat în viața publică, să privească cu o indiferență stupidă la atari ingerințe mai mult ca temerare, ci un »veto« pronunțăm, căci nu voim scisiuni... nu colisiuni între prelații noștri și popor... în fața căroră și laicii își pierd răbdarea... și se întreabă: »Quousque tandem«.

Ergo: »videant consules nequid respublica detrimenti capiat«...

Binevoitorii.

NOUTĂȚI

— **Sinodul Protopresbiteral.** Sâmbătă, în 8 Martie st. n. s'e va ținea Sinodul Protopresbiteral al Tractului gr.-or. al Orăștiei, la 10 ore înainte de amiază, în cancelaria protopopească, eventual în școala capitală română din loc. În acest Sinod s'e vor tracta mai multe afaceri de interes obștesc și curenții de ale Tractului.

— **Duminică, în 9 Martie st. n. la 3 ore** după amiază, comitetul despărțământului »Orăștia« al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român și va

ține adunarea de constituire în cancelaria protopresbiterală gr.-or. din loc, la care onorații membrii s'e invită cu toată stima.

Biroul.

— **Protopresbiterul Mercurii.** La 27 Februarie st. n. ts'a făcut alegerea de protopresbiter al tractului Mercurii. Ales a fost cu totalitatea voturilor dl Dr. George Proca, fost profesor în Arad și mai apoi la inst. teologic în Sibiu. Alegerea unanimă este un bun semn și tractul poate fi mulțumit cu o acuziție atât de distinsă.

Nou alesul protopresbiter primească și pe această cale sincerile noastre felicitări!

— **Concert împreună cu dans,** va arangea corul bisericii române din Budapesta Duminică, la 24 Februarie (9 Martie) 1902, în sala Hotelului »Royal« (întrarea în sală prin curtea de cătră Kerepesi út) sub patronagiul Ilustrățiilor lor, Domnilor George Ioanoviciu de Dalău și Valea-mare, secretar de stat în pensiune, etc., și Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaților, etc., cu binevoitorul concurs al D-șoarei Clotilda Oltean, absolventă a academiei de muzică din loc, al d-lui Iuliu cav. de Pușcariu, student octavan, și al copilașului artist Ernestin Lengyel de Bagota. Începutul precis la 8 ore seara. Comitetul arangiator. Prețul intrării: de persoană 3 cor., de familie 8 cor. Venitul curat este destinat pentru biserică română din loc. Suprasolvirile generoase s'e primesc cu mulțumită și s'e vor cuita prin ziare. Oferte benevole sunt a se trimite la oficiul parochial (Holló-u. 8) Programă concertului seara la cassă. Damele sunt rugate a s'e prezenta în toalete simple.

— **Pensia învățătorilor.** Apropiindu-se timpul în care s'e va vorbi în Dietă despre legea pensiei învățătorilor, din mai multe comitate învățătoarești au venit deputații la Budapesta, spre a vorbi cu deputații cercurilor lor, ca s'e părtinească interesele învățătorilor. Învățătorii noștri pe semne nu s'e mișcă de loc, cu toate că n'ar strica, dacă s'ar întruni și ar lua vr'o hotărîre, ca s'e adreseze vr'o rugare cătră minister etc.

— **Osânda usurariului.** S'a pertractat. la tribunalul din Cluj procesul de usură al lui Benze József contra lui Tomasowszky György. Benze în schimb pentru un cumbiu de 710 floreni căpătase împrumut 650 fl sub condiția însă, ca drept camătă s'e-i mai dee lui Tomasowszky 2000 de cărămizi. La scadența Tomasowszky a improcesuat cambiu și astfel afacerea a ajuns în deliberarea tribunalului. Usurarul Tomasowszky a fost osândit la 1000 cor. amendă principală (la cas de nesolvire: 3 luni și 10 zile arest), 100 cor. amendă secundară (eventual 5, zile arest), la pierderea oficiului și suspendarea drepturilor politice pe timp de 5 ani la restituirea sumei de 650 fl. (pe care o încasase cu execuție) și la suportarea speselor procesuale.

— **Concedierea soldaților pe timpul secerișului.** Toate municipiile țerei vor înainta în curînd o adresă ministeriului de războiu, cu cererea, ca soldații din anul al treilea de serviciu — cei cari în statul civil se ocupă cu economia de câmp — în timpul secerișului s'e fie concediați pe opt săptămîni, pentru a da celor de acasă ajutorul la secerat și căratul recoltei. De un lung șir de ani s'a tot cerut această înlesnire, dar' până acum fără nici un rezultat. Se speră însă că ministrului de agricultură îi va succeda de astă-dată s'e exopereze împlinirea cererii.

— **Exportul și importul galițelor.** Ce comoară zace în cultura galițelor ne vedesc datele statistice despre exportul și importul lor în anul 1900. Din Ungaria s'au vîndut în străinătate 6 milioane 400,000 găini în preț de 6 milioane 800,000 coroane, 202 mii găște în preț de 830 mii coroane, 476 mii rațe în preț de 905 mii coroane. Afară de acestea s'au mai exportat și alte galițe, precum și de cele tăiate gata, apoi 420,897 mm. ouș în preț de zece milioane coroane, și altele. Scoțînd venitul ieșit din acest ram al economiei, căpătăm suma de

67 milioane coroane încasate de cei-ce se îndeletnicesc cu cultura galițelor.

— **»Răspuns la preparandul din cursu pregătitur din Arad«.**

Fiiule! dureros lucru, și cei din jurul meu când au cetit foaia, au plîns de chinul D-voastră, eu însă voesc să adaug ceva, unde mă rog de M. On. dl Redactor a publica. — Invinuirea precum: am auzit, că și eu am un prunc în preparandie, și colegii mei toți, nu e tocmai a d-lui director Ciorogariu, (a capitis poetet piscis. R.) pentru-că D-sa nu șede doară cu ferbătorii, ci — toată vina o poartă, a purtat-o — măestrii ferbători, în tindă, cari D-lor ferbătorii se îmbogățesc făcîndu-i case pompoase cătră Micălaca, ear noi vai de noi s'erăcim de tot, ei sunt grași și făloși — pruncii noștri în adevăr se uscă și pier. Dl director, ca s'e se scape de atâtea năcuzuri, nu are alta, decât a da drumul la îngâmfaii ferbători — și s'e înlocuească niște învățători pensionați, »părinți de prunci« și în scurt timp vor căpăta preparanzii altă față.

Ear în cât e vorba de d-nii profesori, dl notarș ar trebui s'e se mulțumească cu pensiunea sa *d-nii Teologi* ar trebui s'e-și învețe studiile, ear' Ven. Consistor ar face bine dacă ar denumi, niște învățători, măcar de pe sate, dacă nu sunt profesori. (Profesorii cei buni pentru-ce sunt alungați. R.)

Bersova, 16 Februarie 1902.

Popoviciu Vasilian,
învățător pensionat.

— **Un Epilog al grevei din Triest.**

Un soldat a refuzat să tragă asupra mulțimei în ultimele turburări din Triest și-a predat oficerului arma zicînd: »Ia-o; eu nu trag asupra concetățenilor mei; poți să faci cu mine ce vrei«. Soldatul e un triestin, anume Mario Posega, student, care-și face voluntariatul de un an. Precum se vestește, el n'a fost condamnat la moarte, cum a scris un ziar local, ci va fi trimis înaintea consiliului de războiu. Cea mai mare pedeapsă care i-se poate da, este pierderea dreptului la voluntariat, rămînînd să servească trei ani, și condamnarea la un an fortăreață.

— **Atentatul dela Belgrad.** Ieri și alaltieri s'e răspîndise vestea în străinătate despre un atentat contra regelui Alexandru. Știrea s'e desmite acum, dar' ceva basă cu toate aceste are. Unui suboficer i'a succedat s'e-și exopereze audiență. Cum a ajuns înaintea regelui, a început să strige asupra lui, și s'e-i facă reproșuri, că pe când Regele și ministrii s'e desfăteau în belșug, ei bieții oameni de rînd și soldații mor de foame, nu își capătă solda. Auzind ușerii șgomotul în sala de audiență, au intrat și deținut pe consternatul suboficer. Pe regele Alexandru l'a iritat atât de mult această împrejurare, încât a suspendat audiența imediat.

— **O boală stranie.** Ziarul englez »Free-lance« anunță un nou flagel, care trebuie să fie frate gemen cu influența și care a apărut de curînd la Londra. Această nouă și diabolică epidemie, atinge persoanele de ambele sexe, cele mai energice și cele mai active. Semnele sale caracteristice sunt un fel de inerție, de depresiune generală, de continuă somnolență, mizantropie, o dispoziție bolnăvicioasă de-a se sustrage de vederea tururilor și de a sta la o parte în tăcere. Cei atinși de această nouă și ciudată boală, suferă mari dureri la ochi; de greață pentru ori-ce mîncare și de vijituri teribile în urechi. Medicii englezi nu știu ce s'e spună și nici cum s'e definească această stranie boală. Bolnavii devin din zi în zi tot mai numeroși. Nici un cas, însă, n'a fost urmat de moarte.

— **La Klerksdorff** Burii au reputat o mare victorie asupra Englezilor. Burii au nimicit o întreagă coloană engleză făcînd 800 prizonieri și luînd două tunuri, multe muniții și provisii. O a doua luptă între Burii și Englezi a fost la Betlem, unde Burii — după-ce s'au încercat să rupă linia blocuselor engleze împingînd din Mandria șasesute de boi cătră frele de sîrmă — s'au retras lăsînd 15 morți. Englezii au avut 20 morți și 50 răniți.

FELURIMI

— **Căsătorie pe probă.** Da, da, e fapt. Este o țeară unde se pot încheia căsătorii pe probă. Nu e asta vr'o idee răsărită în mintea căruiva raportor zelos să facă foi sale reclamă, ci o nouă specialitate americană, căci America e țeara fericită, unde oamenii pot încheia căsătorii și pe probă.

Cu 1 Ianuarie 1902 a intrat în statul New-York în vigoare această inovație în dreptul familiar. Legea nouă admite anume o nouă formă a legării de căsătorii: un contract privat încheiat în fața alor 2 martori înaintea unui notar. Acest contract însă numai în cazul acela are valoare, dacă contraheții își presintă contractul în restimp de 6 luni la casa orașului spre a fi înregistrat. Dacă contraheții întralasă această formalitate, s'au își presintă contractul după 6 luni, — contractul încheiat nu se mai consideră de act de căsătorie legal și părțile contraheente sunt dară libere să încheie o nouă căsătorie.... Fericiti americani! Pe lângă averi mari azi mai au și dreptul să încheie căsătorii pe probă! Dacă bărbatului îi place de soția aleasă și invers, merg, înainte de ce trec 6 luni, la casa orașului și-și înregistrează contractul, ear' dacă nu le place, dacă s'au înșelat unul în celalalt, întrelasă această formalitate atât de momentoașă și — iarăși sunt liberi! El își poate căuta altă ea, Ea un alt el, cu care încheie din nou un contract privat, până în urmă dau de un el, respective de o ea, după plac.

Dar' nu mai continuăm cu laudele la adresa acestei legi nouă, căci ni-e teamă că azi-mâne o ceată întreagă de concetățeni de-ai noștri își vor cere pasapoarte pentru America.

ECONOMIE

Cultura hemeiului.

INTRODUCERE

Hămeiu și slad
Dumnezeu ne-a dat 1)

Aceste cuvinte, pe cari on. cetitori le cunosc probabil tot atât de bine ca și mine, îmi sună la urechie pe cât de gustos, plăcut și spumos pe atât și de sinistru.

În adevăr se pare că natura ori D-zeu voiește cu ori ce preț să ne reducă la hemeiu și slad, pe lângă toate silințele, ce își dau țerile vinicole de-a combate zecile de boale care s'au ivit în timpul d'în urmă. Ahea e un pătrar de secol de când natura a declarat resbel de exterminare viilor.

Lupta s'a început prin aparițiunea flagelului filoxeric, (Phyloxera vastatrix) care atacă basa viilor, distrugându-le rădăcinile. În câți-va ani podgorii întregi de vii au fost și sunt și actualminte nimicite de milioanele de insecte aproape microscopice.

Omul a intervenit pentru-ca să ajute viilor în lupta lor contra atotputerniciei naturii. Se vede însă că natura — în cazul nostru — această mamă denaturată voiește cu ori-ce preț să distrugă propriile sale creațiuni și aceasta spre nenorocirea țerilor cultivatoare de vii. Se părea și se pare că omul a eșit prin ajutorul viței americane, învingător. Rădăcinile viței sau basa era salvată.

Pe neașteptate apare însă al doilea corp de armată distrugător, pe care natura îl avea la dispoziție. Accsta este »Peronospora viticolă«, o boală care era mult mai periculoasă decât filoxera chiar, din cauza ușurinței cu care ea se lățește în toate părțile.

1) Lozincă pe „Krugcele“ berăriei d-nei S. Luther. Str. Basarab și Rosetti, București.

Mulțumită însă învățaților Francezi, s'a găsit deja un remediu sigur contra acestei boale. Ast-fel deși cu cheltueli destul de mari, putem în fine preveni sau cel puțin micșora în mod însemnat efectele rele ale Peronosporiei. Cu toate aceste lupta decisivă încă nu s'a dat.

O a treia boală periculoasă numită »Blak-rotk« s'a ivit anii trecuți prin Franța și probabil că ea există și în alte țeri în cari au fost importate vițele americane.

Nu mai amintesc pe celelalte multe boale de puțină importanță și mai puțin periculoase.

În fine o a patra boală foarte periculoasă amenință cu distugerea și ceea-ce a rămas nedistrus de celelalte trei.

Aceasta este »boala californiană« apărută nu de mult în America.

Prin urmare în mod fatal ni-se impune întrebarea: ce se va alege cu viile și cu vinul?... vom putea noi lupta cu deplin succes contra omnipotenței naturii? Datoria noastră este ca să purtăm lupta până la extrem.

Dar' e greu, foarte greu de a lupta cu armatele naturii din cauză că multe și puternice sunt forțele de cari natura dispun.

Să nu credeți cu toate aceste că ași fi adorator a lui »gambrius«. Când e vorba de a alege între doi: prefer pe »Bacchus«.

Însă după-cum stau actualminte lucrurile, se pare că Bacchus »și-a trăit traiul«, sau cel puțin merge repede spre decadență.

Dacă va cădea s'au nu? Aceasta nu se știe. — În ori ce cas este bine ca să ne asigurăm de cu vreme și în cas de un »desnodământ fatal« să putem proceda la înlocuirea lui printr'o altă beutură analoagă și acomodată.

Tocmai aceste circumstanțe m'au determinat să dau publicității notițiile relative la cultura hemeiului, ce ca practicant în curs de doi ani le-am cules lângă tulpina acestei plante, ear nu lângă »halba« cu bere, după-cum se face de obicei.

Sperăm că și Onor. Minister al Agriculturii va încuraja răspândirea culturii acestei plante prin protejarea hemeiului contra concurenței străine la cas de nevoie chiar prin aducerea și împărțirea de butași, după-cum o face aceasta cu vițele americane și cu alte sămânțe de plante.

I. S. ORDEAN.

Pășune la munte pentru rassa Pinzgau. Administrația »Reuniuni săsești transilvane de agricultură« din Sibiu a luat în arândă dela universitatea săsească o pășune la munte în mărime de 500 jugere pentru vitele de rassa Pinzgau. Taxa de pășune e pentru vitele sub 2 ani 12 coroane, în care taxă sunt socotite și niște favoruri, ca vizitarea prin veterinar, asigurarea contra boalelor și accidentelor, sarea și varul de nutreț etc.

Este constatat, că numai cu economia de vite firește rațională pot da înainte locuitorii țării noastre. Jurul Oraștiei încă are pășuni extinse pe Alpii erariului și a comunelor politice, cari se exarândează cu prețuri bagatele mai cu seamă de când economii de oi (mărgineni) au redus cărdurile lor, parte în urma închiderii granițelor spre România, Bulgaria și Turcia și parte prin comasările făcute și totuși nime nu întreprinde pășunirea raselor de vite Pinzgau, siementaler și a altor soiuri, cărora le prierște de minune atari pășuni.

Ar fi timpul suprem, ca Reuniunile — puține câte sunt — să se ocupe cu acest ram economic, mai rentabil decât ori și care altul.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12, lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvază fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu caventi.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arândează și exarândează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros.

Opuri ———

Bilete de log. ———

Broșuri ———

Circulare ———

Bil. de vizită ———

Invitări ———

Bilanțuri ———

Acții ———

Cap. de epist. ———

Placate ———

Ord. de dans ———

Adrese ———

Compturi ———

Note ———

Preț Curent. ———

Anunțuri ———

Registre ———

Imprimare ———

Couverte ———

Bilete de cun. ———

Etc. etc. etc. ———

Există deja de 14 ani și este pro-

văzută cu tot felul de material

necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-

mande repede și cu prețuri mode-

rate, se îngrijește totodată ca toate

acelea să fie estetic lucrate și

fără erori.

Până de present se bucură de sprigi-

nul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă

aceasta despre promptitudinea și

acurateța cu care efectuește ori-ce

lucrare.

Ca unica tipografie românească în

acest mare comitat, se roagă de bine-

voitorul sprigin al celorlalte institute

rom., precum și al privaților.